

ส่วนที่สอง

การจัดการคลังสินค้าสาธารณะ

(Public Warehouse Management)

บทที่ 4 ปัจจัยพิจารณาในการวางแผนจัดตั้ง

1. กล่าวทั่วไป

การจัดตั้งและประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะ เป็นธุรกิจที่ต้องลงทุนลงแรงและใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนพลังความพยายามมุ่งมั่นเป็นอย่างมาก เป็นกิจการค้าขายที่นอกจากจะเกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียของผู้ลงทุนประกอบการแล้ว ยังมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและผาสูกของสาธารณชนอีกด้วย ดังนั้นการจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและตัดสินใจอย่างถูกต้อง จึงจะสามารถดำเนินธุรกิจไปได้อย่างมีผลกำไรคุ้มค่ากับการลงทุนลงแรงและการใช้พลังความสามารถเป็นอย่างมากนั้น และมีผลในทางที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศอีกด้วย ปัจจัยที่สำคัญบางประการที่จะต้องนำมาศึกษาพิจารณาในการวางแผนจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะได้แก่

- (1) ปัจจัยความต้องการของตลาด
- (2) ปัจจัยทรัพยากร
- (3) ปัจจัยกฎหมาย

2. ปัจจัยความต้องการของตลาด

การประกอบกิจการคลังสินค้าเป็นธุรกิจการอุตสาหกรรมบริการแขนงหนึ่ง กิจการค้าของธุรกิจประเภทนี้คือการขายบริการ บริการที่จะขายได้จะต้องมีลูกค้า หรือมีอุปสงค์ ซึ่งออกมาในรูปของความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการที่จะวางแผนและตกลงใจจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะ ปัจจัยความต้องการของตลาดนั้นจะมีทางทราบได้ ก็ด้วยการพิจารณาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญดังจะได้นำมากล่าวถึงต่อไปนี้ 3 ประการ คือ

- (1) คลังสินค้าที่มีอยู่แล้ว
- (2) สินค้าที่มีอยู่
- (3) แนวโน้มทางเศรษฐกิจ

คลังสินค้าที่มีอยู่แล้ว

ก่อนอื่นจะต้องมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทั้งปวงเกี่ยวกับคลังสินค้าที่มีอยู่แล้ว ในขณะนั้นว่ามีคลังสินค้าประเภทใด จำนวนมากน้อยเพียงใด มีความจุเท่าไร เพียงพอกับการเก็บรักษาสินค้าในขณะนั้นหรือไม่ ชัดความสามารถและประสิทธิภาพในการดำเนินกิจการคลัง

สินค้านั้น ๆ เป็นอย่างไร ความนิยมในการเก็บรักษาสินค้าเป็นไปในทางใช้บริการของคลังสินค้า สาธารณะ หรือจัดตั้งคลังสินค้าส่วนบุคคลขึ้นมาเอง จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทั้งปวง ที่กล่าวแล้ว จะเป็นสิ่งช่วยในการวางแผนและตกลงใจในขั้นต้นได้ว่า จะต้องจัดตั้งคลังสินค้าขึ้นมา ได้หรือไม่ ได้ดีหรือไม่ดี เพียงใด ดังตัวอย่างตารางวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งคลังสินค้า อย่างง่าย ๆ ที่ให้ไว้ (ตาราง 4-1)

สิ่งที่ควรเอาใจใส่เป็นพิเศษในการพิจารณาประการหนึ่งก็คือจำนวนคลังสินค้าส่วนบุคคลที่มีอยู่แม้จะมีจำนวนมากอย่างเพียงพอ ก็ไม่เป็นอุปสรรคสำคัญในการที่จะจัดตั้งคลังสินค้า สาธารณะขึ้นมาอีก เพราะถ้าหากมีคลังสินค้าสาธารณะที่มีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการแก่ผู้ฝากสินค้าได้เป็นที่น่าพอใจแล้ว เจ้าของสินค้าไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย ก็ตาม จะหันมาใช้บริการของคลังสินค้าสาธารณะในที่สุด เพราะการใช้บริการคลังสินค้า สาธารณะนั้นมีข้อดีที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของสินค้าได้ยิ่งกว่าการที่จะลงทุนจัดตั้งคลังสินค้า ส่วนบุคคลขึ้นมาดำเนินการเก็บรักษาสินค้าด้วยตนเองดังต่อไปนี้

(1) การลงทุน ผู้ผลิตสินค้าที่ดี หรือผู้จำหน่ายสินค้าที่ดี ลงทุนประกอบกิจการ ทางการผลิตหรือการจำหน่ายเป็นธุรกิจหลัก และมีประสบการณ์หรือความชำนาญในกิจการ นั้น ๆ โดยเฉพาะการลงทุนจัดตั้งและดำเนินงานคลังสินค้าไม่ว่าจะเป็นคลังสินค้าส่วนบุคคล หรือคลังสินค้าสาธารณะก็ตามที่มีขนาดของกิจการเท่า ๆ กันย่อมไม่แตกต่างกัน เพราะต้อง ใช้ทรัพยากรในการลงทุนและการจัดการเช่นเดียวกัน แต่คลังสินค้าส่วนบุคคลจะทำการเก็บรักษา ได้เฉพาะสินค้าของตนเองเท่านั้น ไม่อาจจะให้บริการแก่ผู้อื่นไม่ว่าทางใด ๆ เพื่อบำเหน็จเป็น รายได้ของกิจการได้ การลงทุนจัดตั้งและประกอบกิจการคลังสินค้าส่วนบุคคลจึงไม่คุ้มค่า สู้เอาเงินทุนและเนื้อที่ซึ่งใช้ในการเก็บรักษาสินค้านั้น ไปใช้ขยายงานในกิจการซึ่งเป็นธุรกิจ หลักของตนจะได้ประโยชน์มากกว่า หากมีคลังสินค้าสาธารณะที่สามารถให้บริการได้อย่าง มีประสิทธิภาพและประหยัดกว่า เจ้าของสินค้าก็ย่อมจะเลิกกิจการคลังสินค้าส่วนบุคคล หันไปใช้บริการของคลังสินค้าสาธารณะแทน

(2) ความรับผิดชอบในการเก็บรักษา สินค้าที่ฝากเก็บรักษาไว้กับคลังสินค้า คลังสินค้าที่รับฝากเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายทั้งปวงที่เกิดขึ้นกับสินค้านั้น เป็นการ ผ่อนภาระและลดความรับผิดชอบของผู้บริหารทางฝ่ายเจ้าของสินค้าลงไป สามารถเอาเวลาและ ความคิดไปใช้ในการจัดการธุรกิจซึ่งเป็นกิจการหลักของตนได้เต็มที่

(3) การให้บริการเกี่ยวกับสินค้า คลังสินค้าสาธารณะนอกจากจะรับผิดชอบใน ความเสียหายของสินค้าที่เก็บรักษาแล้ว ยังสามารถให้บริการ และอำนวยความสะดวกแก่ เจ้าของสินค้าได้อีกหลายอย่างหลายประการ ซึ่งคลังสินค้าส่วนบุคคลไม่อาจให้ได้ เช่นการจำหน่าย

สินค้า, การกระทำการใด ๆ ตามแบบพิธีเกี่ยวกับการศุลกากร การนำเข้า การส่งออก การขนส่งสินค้า และการจัดให้มีการประกันภัยสินค้า การโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า เป็นต้น

(4) เทคนิคในการเก็บรักษาและการยกขน การเก็บรักษาและยกขนสินค้า เป็นวิชาชีพทางเทคนิคแขนงหนึ่ง คลังสินค้าสาธารณะจัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจการในลักษณะมืออาชีพทางด้านนี้โดยเฉพาะ มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ และมีประสบการณ์แต่ละหน้าที่อันเป็นกิจกรรมองค์ประกอบของกิจการคลังสินค้า ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่าสินค้าทุกชนิดทุกประเภทที่เก็บรักษาอยู่ในคลังสินค้าสาธารณะจะได้รับการดูแลรักษาและยกขนด้วยหลักการและเทคนิคที่ถูกต้องเหมาะสมยิ่งกว่าการเก็บรักษาในคลังสินค้าส่วนบุคคลของเจ้าของสินค้าเอง นอกจากนั้นคลังสินค้าสาธารณะย่อมมีและใช้เครื่องมือยกขนและเครื่องช่วยในการเก็บรักษาที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นกิจการเอกเทศทางธุรกิจด้านนี้โดยตรง และเป็นกิจการหลักขนาดใหญ่ ย่อมคุ้มค่าในการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีสมรรถนะสูงแบบทันสมัยมาใช้ในกิจการอย่างเพียงพอ ซึ่งคลังสินค้าส่วนบุคคลไม่อาจทำได้

ตารางที่ 4-1. ตารางวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งคลังสินค้า

สถาน การณ์ ที่	คลังสินค้าสาธารณะที่อยู่			คลังสินค้า ส่วนบุคคล ที่มีอยู่	ความเป็นไปได้ ในการจัดตั้ง คลังสินค้า สาธารณะ
	จำนวน และความจุ	เนื้อที่เก็บรักษา ที่ว่างอยู่	ประสิทธิภาพ ในการบริการ		
1.	น้อย	น้อย	น้อย	น้อย	3 (ดี)
2.	น้อย	น้อย	น้อย	มาก	4 (ดีมาก)
3.	น้อย	น้อย	มาก	มาก	3 (ดี)
4.	น้อย	มาก	มาก	มาก	2 (พอใช้)
5.	น้อย	มาก	น้อย	น้อย	2 (พอใช้)
6.	น้อย	มาก	มาก	น้อย	1 (ไม่ดี)
7.	น้อย	มาก	น้อย	มาก	3 (ดี)
8.	น้อย	น้อย	มาก	น้อย	2 (พอใช้)
9.	มาก	มาก	มาก	มาก	1 (ไม่ดี)
10.	มาก	มาก	มาก	น้อย	0 (ไม่พอใช้)
11.	มาก	มาก	น้อย	น้อย	1 (ไม่ดี)
12.	มาก	น้อย	น้อย	น้อย	2 (พอใช้)
13.	มาก	น้อย	มาก	มาก	2 (พอใช้)
14.	มาก	น้อย	น้อย	มาก	3 (ดี)
15.	มาก	น้อย	มาก	น้อย	1 (ไม่ดี)
16.	มาก	มาก	น้อย	มาก	2 (พอใช้)

ข้อสังเกต ความเป็นไปได้ที่เหมาะสมคือ เกรด 4 (ดีมาก) และ เกรด 3 (ดี) เท่านั้น

สินค้าที่มีอยู่

หมายถึงสินค้าที่คาดว่าจะได้รับเข้ามาเก็บรักษาในคลังสินค้าสาธารณะที่จะจัดตั้งขึ้นมา ซึ่งต้องมีการสำรวจรวบรวมข้อมูลและประมาณการณ์อย่างรอบคอบ สินค้าที่มีอยู่ในท้องตลาดนั้น นอกจากจะเป็นปัจจัยพิจารณาในการตัดสินใจจัดตั้งคลังสินค้าได้หรือไม่แล้ว ยังเป็นปัจจัยพิจารณาในการกำหนดขนาด และแบบของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาอีกด้วย การพิจารณาสินค้าที่มีอยู่ควรจะให้ความสนใจโดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้-

(1) **ลักษณะธรรมชาติของสินค้า** พิจารณาว่าเป็นสินค้าทางการเกษตร หรือทางอุตสาหกรรมเป็นสินค้าที่มีตามฤดูกาลหรือมีอยู่อย่างสม่ำเสมอตลอดปี เป็นสินค้าที่เสียหาย หรือเสียหาย เป็นสินค้าที่เก็บรักษาได้ในคลังสินค้าทั่วไป หรือต้องการการเก็บรักษาในคลังสินค้าพิเศษแบบใด เป็นต้น.

(2) **มูลค่าของสินค้า** ต้องพิจารณาว่าสินค้าที่มีอยู่นั้นเป็นสินค้าที่มีราคาแพงหรือราคาถูก ซึ่งข้อมูลอันนี้ย่อมมีผลโดยตรงต่อความคุ้มค่าในการที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นบำเหน็จทดแทนการเก็บรักษาหรือไม่ ถ้าสินค้านั้นราคาถูกแต่ต้องเสียค่าบริการในการเก็บรักษาแพง ก็จะทำให้ราคาต้นทุนของสินค้าเพิ่มขึ้นเป็นผลกระทบต่อราคาจำหน่าย ดังนั้นมูลค่าของสินค้าจึงเป็นปัจจัยประการหนึ่งในการกำหนดค่าบริการเก็บรักษา และเป็นข้อพิจารณาถึงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษาว่าควรจะเป็นแบบใดจึงจะมีระดับความปลอดภัยได้สัดส่วนกับมูลค่าของสินค้าที่เก็บรักษานั้นด้วย

(3) **ปริมาณของสินค้า** ความมีมากมีน้อยของสินค้าแต่ละประเภท มีผลโดยตรงต่อการกำหนดขนาดของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษา และนับเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่จะคาดหมายถึงรายได้อันเป็นบำเหน็จค่าบริการของกิจการคลังสินค้า ปริมาณของสินค้าหมายถึงรวมถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงขึ้น ๆ ลง ๆ ของปริมาณในห้วงเวลาหนึ่ง ๆ ของฤดูกาล และแนวโน้มในอนาคตในการที่จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอัตรามากหรือน้อยเพียงใดด้วย ปริมาณสินค้าเป็นข้อมูลประการหนึ่งในการคำนวณบำเหน็จค่าบริการในการเก็บรักษาของคลังสินค้า

(4) **น้ำหนักของสินค้า** น้ำหนักของสินค้าเป็นปัจจัยในการพิจารณากำหนดโครงสร้างและพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษา ให้มีอัตราการรับน้ำหนักอย่างเหมาะสม การเพิ่มขีดความสามารถในการรับน้ำหนักของพื้นที่เก็บรักษาแต่ละระดับที่ต้องการนั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนอย่างสำคัญในการก่อสร้าง แต่ถ้าสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรักษานั้นมีขีดความสามารถในการรับน้ำหนักไม่เพียงพอกับน้ำหนักของสินค้า ก็จะทำให้เกิดความเสียหายแก่สินค้า และเป็นอันตรายแก่พนักงานยกขนเก็บรักษาด้วย แต่ถ้าสินค้าที่จะเก็บรักษานั้นมีน้ำหนักเบา การวางรากฐานพื้นที่เก็บรักษาให้มีอัตรารับน้ำหนักได้มากเกินไป

ก็เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโดยไม่จำเป็น อีกประการหนึ่งน้ำหนักของสินค้าเป็นปัจจัยพิจารณาถึงความต้องการเครื่องมือยกขน และเครื่องทุ่นแรงในการปฏิบัติงานกับรักษาอีกด้วย อีกทั้งน้ำหนักของสินค้ายังเป็นข้อมูลอีกประการหนึ่งในการกำหนดอัตราค่าบริการในการเก็บรักษาของคลังสินค้าสาธารณะได้ด้วย.

แนวโน้มทางเศรษฐกิจ

แนวโน้มทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการพิจารณาดอกใจจัดตั้งคลังสินค้า ถ้าภาวะทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มอำนวยให้มีการลงทุนในการผลิตสินค้ามากขึ้น จะเป็นการขยายกิจการเพิ่มกำลังการผลิตของธุรกิจการผลิตที่มีอยู่ก่อนแล้ว หรือมีการลงทุนทางการผลิตขึ้นมาใหม่ก็ตาม หรือมีการหมุนเวียนของสินค้าในภาคการตลาดมากขึ้น มีการสั่งสินค้าเข้ามามากขึ้น หรือส่งสินค้าออกมากขึ้น หรือปริมาณการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นก็ดี ย่อมเป็นภาวะที่เหมาะสมในการที่จะลงทุนจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะ เพื่อสนองความต้องการในการเก็บรักษาสินค้าที่มีแนวโน้มจะเพิ่มปริมาณมากขึ้นนั้น เพราะบริการคลังสินค้านั้นมีจุดประสงค์ที่จะสนองความต้องการของทั้งผู้ผลิตทางการเกษตร ผู้ผลิตทางอุตสาหกรรม ผู้ส่งสินค้าเข้า ผู้ส่งสินค้าออก และนักธุรกิจคนกลางผู้จำหน่ายสินค้าทั้งปวง

3. ปัจจัยทรัพยากร

ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารกิจการทุกประเภท ไม่ว่าจะ เป็นธุรกิจการค้า การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการประกอบกิจการงานทุกสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นกิจการใหญ่เล็ก มีระบบการดำเนินงานอย่างง่าย ๆ หรือสลับซับซ้อนเพียงใดก็ตาม ในการจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะซึ่งเป็นธุรกิจการค้าสาขาหนึ่ง และเป็นกิจการที่ต้องลงทุนมาก มีระบบการจัดการที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง มีหลักการและเทคนิคในการปฏิบัติที่สลับซับซ้อน จำเป็นต้องพิจารณาถึงทรัพยากรที่เป็นองค์ประกอบในการลงทุนจัดตั้งและดำเนินกิจการ เพื่อให้การวางแผนมีความสมบูรณ์สามารถเลือกหนทางปฏิบัติที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทรัพยากรที่จะต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะ ได้แก่.-

- (1) ทรัพยากรเนื้อที่
- (2) ทรัพยากรเครื่องมือ
- (3) ทรัพยากรกำลังคน
- (4) ทรัพยากรเงินทุน

- (5) ทรัพยากรวิทยาการ
- (6) ทรัพยากรเวลา และ
- (7) ทรัพยากรลูกค้า

ทรัพยากรเนื้อที่

เนื้อที่เป็นทรัพยากรมูลฐานในการจัดตั้งและประกอบกิจการคลังสินค้า ไม่เฉพาะแต่เนื้อที่ซึ่งจำเป็นสำหรับการเก็บรักษาสินค้าอันเป็นกิจกรรมหลักในการประกอบกิจการคลังสินค้าเท่านั้น แต่รวมไปถึงเนื้อที่สำหรับกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการคลังสินค้า เช่น เป็นที่ตั้งสำนักงาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการยกขน และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสวัสดิการ เป็นต้น ทรัพยากรเนื้อที่หมายถึงที่ดินและอาคารสิ่งก่อสร้างทั้งหมดที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดตั้งและประกอบกิจการคลังสินค้า ซึ่งต้องพิจารณากำหนดความต้องการ กำหนดหนทางที่จะได้มา และประมาณเงินทุนที่จะต้องจัดหาหรือก่อสร้างขึ้น ให้เป็นไปตามลักษณะที่สมประโยชน์ในการใช้งานและประหยัด

ทรัพยากรเครื่องมือ

เครื่องมือเป็นทรัพยากรที่จำเป็นอีกอย่างหนึ่งในการประกอบกิจการคลังสินค้า ซึ่งหมายรวมถึงเครื่องมือยกขน เครื่องทุ่นแรง ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ทั้งปวงที่จำเป็นต้องใช้ในทางธุรการ ใช้ในการยกขนสินค้า และใช้ในการเก็บรักษาสินค้า ซึ่งจะต้องพิจารณากำหนด ชนิด จำนวน ขนาด และแบบที่ต้องการ กำหนดแหล่งที่จะได้มาและวิธีการจัดหาที่เหมาะสม และประมาณค่าใช้จ่ายในการลงทุนจัดหาในลักษณะที่จะได้เครื่องมือที่มีคุณภาพดี มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง มีจำนวนเพียงพอ และประหยัด

ทรัพยากรกำลังคน

กำลังคน เป็นทรัพยากรองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องพิจารณาในการวางแผนจัดตั้งคลังสินค้า กำลังคนหมายถึงบุคลากรที่เป็นองค์ประกอบขององค์การ ซึ่งปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ในส่วนงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการ กำลังคนเหล่านี้จะต้องมีความรู้ความชำนาญ มีสมรรถภาพในการปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ของตน มีทั้งแรงงานฝีมือและแรงงานทั่วไป มีผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากำกับดูแลเพื่อแบ่งงานเป็นส่วนเป็นชุดหรือเป็นทีม มีทั้งผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ งานบางหน้าที่ในคลังสินค้าต้องใช้ปฏิบัติที่มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษโดยเฉพาะ ในการวางแผนจัดตั้งคลังสินค้า จะต้องพิจารณากำหนด

จำนวนและคุณสมบัติของกำลังคนที่ต้องการ กำหนดแหล่งที่จะได้มาและวิธีการจัดหาที่เหมาะสม กำหนดวิธีการฝึกอบรมตามความจำเป็น กำหนดอัตราค่าจ้างและบริการสวัสดิการ ตลอดจนแนวทางการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อประสิทธิผลสูงสุดในการทำงาน และประมาณการค่าใช้จ่ายในการลงทุนขั้นต้นที่จะให้ได้กำลังคนมาอย่างเพียงพอตามจำนวน และคุณภาพที่ต้องการโดยประหยัด

ทรัพยากรเงินทุน

การจัดตั้งและประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะ เป็นธุรกิจที่ต้องลงทุนสูงดังกล่าวแล้ว ซึ่งตามเงื่อนไขควบคุมคลังสินค้าของกระทรวงพาณิชย์ กำหนดว่า “ผู้ประกอบการคลังสินค้าต้องมีทุนที่ชำระแล้วไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท และต้องมีคลังสินค้าตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดและเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง” หากพิจารณาถึงการจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามมาตรฐาน และเป็นการจัดตั้งขึ้นใหม่อย่างแท้จริงแล้ว จะเห็นว่าต้องใช้เงินทุนมากกว่าที่ทางราชการกำหนดไว้เสียอีก เงินทุนจึงเป็นปัจจัยทรัพยากรจะต้องนำมาพิจารณาอย่างสำคัญในการวางแผนการจัดตั้งคลังสินค้า ซึ่งเป็นเรื่องของการกำหนดความต้องการ การจัดหาแหล่งเงินทุน การกำหนดวิธีการที่จะได้มาซึ่งเงินทุนตามที่ต้องการ และรวมไปถึงการจัดสรรเงินทุนสำหรับการได้ซึ่งทรัพยากรอื่น ๆ ในการจัดตั้ง และสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการสำหรับช่วงเวลาเริ่มกิจการระยะหนึ่ง

ทรัพยากรวิทยาการ

วิทยาการนับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารงานสมัยใหม่ ซึ่งวิทยาการในด้านต่าง ๆ ได้พัฒนาก้าวหน้าไปเป็นอันมากในยุคปัจจุบัน กิจการคลังสินค้าเป็นธุรกิจที่ต้องอาศัยวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการบริหาร หรือการปฏิบัติทางเทคนิค ความต้องการทางวิทยาการจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่การวางแผนจัดตั้ง แม้แต่การวางแผนในตัวของมันเองก็เป็นวิทยาการที่ต้องอาศัยผู้มีความรู้ความชำนาญ และมีประสบการณ์ทางด้านนี้โดยเฉพาะ การออกแบบของสถาปนิก การควบคุมการก่อสร้างของวิศวกร การวางแผนงานธุรกิจของนักวิชาการบริหาร เหล่านี้ล้วนแต่เป็นทรัพยากรทางวิทยาการที่นำมาใช้ในการจัดตั้งคลังสินค้าทั้งสิ้น ในการวางแผนจึงต้องพิจารณากำหนดความต้องการ และกำหนดแหล่งที่จะได้มาซึ่งวิทยาการที่จำเป็นในการดำเนินงานทั้งทางกาารบริหาร และทางเทคนิค รวมทั้งการประมาณวงเงินที่จะเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาทั้งในขั้นการจัดตั้ง และการประกอบกิจการคลังสินค้า ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

ทรัพยากรเวลา

เวลานับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะตัวจำกัดสำหรับการดำเนินงาน ในการวางแผนจัดตั้งคลังสินค้าจะต้องพิจารณากำหนดช่วงเวลาและระยะเวลาที่ต้องการในการดำเนินงานแต่ละขั้นแต่ละตอน กำหนดว่าสิ่งใดจะดำเนินการก่อนหลัง กำหนดเวลาแล้วเสร็จให้สอดคล้องต่อเนื่องสำหรับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้งานทั้งหมดบรรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ตามระยะเวลาที่กำหนดและเป็นไปในลักษณะที่ประหยัดเวลามากที่สุด

ทรัพยากรลูกค้า

หมายถึงผู้ใช้บริการของคลังสินค้า ซึ่งลูกค้านับว่าเป็นทรัพยากรที่เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อความอยู่รอดและเจริญเติบโตของกิจการคลังสินค้าสาธารณะ การวางแผนจัดตั้งคลังสินค้าจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยลูกค้าซึ่งนับเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ จะต้องมีการสำรวจและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการหาลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประมาณการณ์อย่างรอบคอบและสมเหตุสมผล ให้มีข้อมูลเพียงพอเพียงเกี่ยวกับลูกค้าทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

4. ปัจจัยกฎหมาย

การคลังสินค้าสาธารณะเป็นกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน การประกอบกิจการคลังสินค้าสาธารณะจึงอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของสาธารณชน รวมทั้งเงื่อนไขควบคุมและข้อกำหนดทั้งปวงที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ออกใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายนั้น นอกจากนี้ยังต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่ว่าด้วยการประกอบกิจการคลังสินค้าโดยเฉพาะและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดังนั้น การวางแผนในการจัดตั้งคลังสินค้าสาธารณะจึงถึงปัจจัยกฎหมายเพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติบังคับไว้ และต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือตามที่ทางราชการกำหนดโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายอีกด้วย มิฉะนั้นผู้ประกอบกิจการคลังสินค้าอาจต้องถูกลงโทษทางอาญา หรืออาจต้องชดใช้ค่าเสียหายในทางแพ่ง ในกรณีที่มีการปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติอันเป็นการละเมิดต่อกฎหมายหรือเงื่อนไขควบคุมเหล่านั้นได้ กฎหมายและเงื่อนไขควบคุมที่ผู้ประกอบกิจการคลังสินค้าจะต้องยึดถือปฏิบัติ และจะต้องนำมาเป็นปัจจัยพิจารณาในการวางแผนจัดตั้งคลังสินค้า ได้แก่.-

(1) ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2515

- (2) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการกำหนดเงื่อนไขควบคุมกิจการคลังสินค้า พ.ศ. 2535
- (3) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 14 เก็บของในคลังสินค้า, ลักษณะ 22 หุ่นส่วนและบริษัท หมวด 4 บริษัทจำกัด
- (4) พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
- (5) กฎหมาย, กฎ, และข้อกำหนดอื่นๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58

เป็นกฎหมายที่รวมเอาบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน และบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมารวมไว้เป็นฉบับเดียวกันและแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่มีมาตั้งแต่ พ.ศ.2471 และฉบับหลังๆ ที่แก้ไขเพิ่มเติมตลอดมาเสียทั้งหมด โดยให้ใช้ประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน สาระสำคัญของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 ที่เกี่ยวกับคลังสินค้าโดยตรง ได้แก่ การกำหนดให้การคลังสินค้าเป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี และกำหนดให้กระทรวงพาณิชย์มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการคลังสินค้า โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน ตลอดจนมีอำนาจแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร ให้มีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของกระทรวง และกำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ยังได้บัญญัติบทกำหนดโทษทางอาญาที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนอีกด้วย

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการกำหนดเงื่อนไขควบคุมกิจการคลังสินค้า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์โดยอาศัยอำนาจตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ข้างต้น ซึ่งมีผลบังคับเช่นเดียวกับกฎหมาย ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับความหมายของคลังสินค้า คลังสินค้าที่อยู่ภายใต้การบังคับ และคลังสินค้าที่ได้รับการยกเว้นมิให้ใช้บังคับ การจัดตั้งและการขออนุญาต เงื่อนไขในการดำเนินงาน, การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และบทเฉพาะกาลที่กำหนดทางปฏิบัติของกิจการคลังสินค้าที่มีอยู่แล้วก่อนเงื่อนไขควบคุมใช้บังคับ เป็นต้น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

กิจการคลังสินค้าสาธารณะเป็นธุรกิจการค้า จึงอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายพาณิชย์โดยทั่วไป และอยู่ภายใต้บังคับโดยเฉพาะแห่ง บรรพ 3 ลักษณะ 14 ว่าด้วยการเก็บของในคลังสินค้า ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของนายคลังสินค้า, ลักษณะและวิธีการออกตราสารในการรับฝากสินค้า, ระเบียบปฏิบัติในการรับฝากสินค้า การโอนสินค้า การจำหน่ายสินค้า การรับคืนสินค้าที่ฝาก เป็นต้น นอกจากนี้การที่คลังสินค้าจะต้องประกอบกิจการในรูปของบริษัท จำกัด ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติแห่ง บรรพ 3 ลักษณะ 22 ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท หมวด 4 ว่าด้วยบริษัทจำกัดโดยเฉพาะอีกด้วย ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับสภาพและการตั้งบริษัทจำกัด, หุ้นและผู้ถือหุ้น และวิธีจัดการบริษัท จำกัด เป็นต้น

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด

การประกอบกิจการคลังสินค้าอาจดำเนินกิจการในลักษณะบริษัทมหาชน จำกัดก็ได้ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น เรื่องเกี่ยวกับสภาพและการจัดตั้ง, เกี่ยวกับหุ้นและผู้ถือหุ้น ตลอดจนวิธีจัดการบริษัท ก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้โดยเฉพาะ

กฎหมาย กฎ และข้อกำหนดอื่นๆ

นอกจากจะต้องนำเอาบทกฎหมาย และเงื่อนไขบังคับต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มาเป็นปัจจัยพิจารณาแล้ว การวางแผนจัดตั้งคลังสินค้า ยังต้องพิจารณาถึงกฎหมายและเงื่อนไขบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไม่โดยตรงก็โดยอ้อมอีกด้วย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับผังเมือง, กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการก่อสร้าง, กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมภาวะแวดล้อม, กฎหมายแรงงาน และกฎหมายภาษีอากร เป็นต้น